

JAARLIJKS CONGRES – VROEG 2022 – OVER VROEGSIGNALERING & VROEGHULP

9 februari 2022

Pullman Cocagne, Eindhoven

Programma

09.15 uur Registratie en ontvangst met koffie en thee

10.00 uur Opening congres door dagvoorzitter Dr. Guido van de Luitgaarden [Euregionaal Congresburo]

10.15 uur Dr. Frederike Scheper [Medisch Orthopedagogisch Centrum 't Kabouterhuis] -
Maatwerk in diagnostiek en behandeling

11.10 uur Prof. dr. Marian Bakermans [Vrije Universiteit Amsterdam] - Meerwaarde
videofeedback bij lastig gedrag

12.05 uur Pauze

12.20 uur Prof. dr. Carolien Rieffe [Universiteit Leiden] - Emoties ventileren bij een
communicatieve beperking

13.15 uur Lunchbuffet

14.00 uur Deelsessies

Deelsessie 1A Mirjam Veldhoven [Cleverbee] - Ontwikkelingsvoorsprong verdient vroeg
professionele aandacht

Deelsessie 1B Dr. Mariëlle Abrahamse [Amsterdam UMC] en Iza Scherpbier MSc.
[Amsterdam UMC] - Spelenderwijs omgaan met gedragsproblemen

15.00 uur Pauze

15.30 uur Deelsessies

Deelsessie 2A Piet Leroy PhD, MSc, MD [MUMC+] - Van TRAUMA naar VERTROUWEN

Deelsessie 2B Dr. Ymie van der Zee [Koninklijke Visio] en Marinke Hokken MSc. [Koninklijke
Visio] - Slechtiendheid tijdig signaleren en behandelen

16.30 uur Afsluiting

17.00 uur Einde

Deelnemers aan het live congres dienen na afloop de gemiste deelsessies online nog te volgen. Pas na het doorlopen van het volledige programma zal de deelnemer een bewijs van deelname en eventuele registerpunten ontvangen.

Sprekers

Dr. Frederike Scheper

Bijdrage: Maatwerk in diagnostiek en behandeling

Frederike Scheper is kinder- en jeugdpsychiater, werkzaam bij het Medisch Orthopedagogisch Centrum 't Kabouterhuis, waar zij zich inzet voor Infant and Early Childhood Mental Health. In 2018 is zij gepromoveerd op een onderzoek dat zich zowel richtte op de rol van karaktereigenschappen en temperament van kinderen als op verstoord gehechtheidsgedrag en ontremd sociaal contact in reactie op kindermishandeling. Frederike gaat in haar lezing in op een andere manier van diagnostiek doen bij jonge kinderen. Naast stoornisgericht kijken, beveelt zij de zogenaamde transdiagnostische benadering aan. Het gaat dan om het onderkennen en behandelen van stoornisoverstijgende factoren. Denk aan zaken als emotieregulatie en gehechtheid. Beter om leren gaan met bepaalde temperamentskenmerken bij zowel ouders als kind kunnen de problemen doen verminderen. De diagnostiek en de behandeling worden hierdoor meer op maat gemaakt. Dit heeft implicaties voor de praktijk die Frederike zal toelichten.

Prof. Dr. Marian Bakermans - Kranenburg

Bijdrage: Meerwaarde videofeedback bij lastig gedrag

Marian Bakermans-Kranenburg studeerde Pedagogiek in Leiden en promoveerde op een onderzoek naar het Gehechtheidsbiografisch Interview. Zij doet onderzoek naar de neurobiologische aspecten van ouderschap, waaronder hormonen en breinreacties op bijvoorbeeld huilende baby's. Recent onderzoek richt zich op mannen die hun eerste kind krijgen. Daarnaast is zij co-ontwikkelaar van de VIPP-SD interventie om ouders te ondersteunen in hun omgang met (lastig) gedrag van hun kinderen. De interventie is door het Nederlands Jeugd Instituut in de hoogste categorie van 'evidence-based' geclassificeerd. Zij werkt momenteel als hoogleraar aan de Vrije Universiteit Amsterdam. Lastig gedrag van kinderen staat centraal in de lezing van Marian. Het accent ligt op de mogelijkheden om ouders en professionele opvoeders te ondersteunen in het omgaan met zulk gedrag. Voor jonge kinderen wordt voor interventies met name geput uit de gehechtheidstheorie en de sociale leertheorie. De Video-Feedback to promote Positive Parenting and Sensitive Discipline (VIPP-SD) combineert de twee theorieën. Hoe gaat die interventie? En wat maakt die interventie effectief? Ook zonder de VIPP-SD te gebruiken, kunnen de werkzame ingrediënten van de interventie je inspireren en op ideeën brengen voor toepassing in je eigen werk.

Prof. Dr. Carolien Rieffe

Bijdrage: Emoties ventileren bij een communicatieve beperking

Carolien Rieffe is gepromoveerd aan de Vrije Universiteit Amsterdam op Theory of Mind en emoties en was daarna werkzaam als universitair docent in Londen, Institute of Education, University of London. Sinds 2004 is zij verbonden aan Universiteit Leiden, Ontwikkelingspsychologie. Van 2010-2020 was Carolien bijzonder Hoogleraar Sociale en Emotionele Ontwikkeling. Momenteel is zij Honorary Professor op UCL, London en professor op Sociale Interacties en Techniek bij de Universiteit van Twente. Zie www.focusonemotions.nl voor een overzicht van alle onderzoeksprojecten en publicaties vanuit haar lab.

Emoties en emotiecommunicatie zijn essentieel in onze dagelijkse sociale interacties. De basis hiervoor wordt gelegd in de vroege kinderjaren. Hoe leren jonge kinderen dit en wat is hiervoor nodig? Maar ook: hoe is dat dan voor jonge kinderen met autisme, gehoorverlies of een taalontwikkelingsstoornis? Carolien bespreekt in haar lezing de verschillende facetten van emotionele intelligentie. Plus hoe dit doorwerkt in de ontwikkeling van kinderen met en

zonder een communicatieve beperking. Vanuit dit perspectief biedt zij de deelnemers handvaten voor 1) het interpreteren van dagelijkse observaties bij jonge kinderen, passend bij de ontwikkeling, 2) het behandelen van peuters en kleuters wanneer er sprake is van een achterstand of een kwalitatief andere ontwikkeling.

Mirjam Veldhoven

Bijdrage: Ontwikkelingsvoorsprong verdient vroeg professionele aandacht

Van leidinggevende in de verstandelijk gehandicapten sector en kinderopvang zocht Mirjam Veldhoven meer de inhoud op via beleidsmedewerker op pedagogisch gebied, pedagogisch coach en talentbegeleider. Momenteel is zij werkzaam als trainer, ontwikkelaar van signaleringsinstrumenten en opleidingen en opvoedondersteuner op het gebied van ontwikkelingsvoorsprong en hoogbegaafdheid.

In Engeland word je als jong hoogbegaafd kind young gifted child genoemd en in Duitsland junger begabter Kind. In Nederland nemen we het woord hoogbegaafdheid bij jonge kinderen echter niet in de mond. Toch word je hoogbegaafd geboren. De zichtbaarheid is voor een groot gedeelte afhankelijk van de omgeving. In deze presentatie neemt Mirjam je mee in wat een ontwikkelingsvoorsprong is, hoe je vroeg kunt signaleren en wat het belang is van vroegsignalering.

Dr. Mariëlle Abrahamse

Bijdrage: Spelenderwijs omgaan met gedragsproblemen

Mariëlle Abrahamse is gepromoveerd op het onderzoek naar de effectiviteit van Parent-Child Interaction Therapy (PCIT) en vervolgens als post-doc, therapeut en trainer betrokken bij onderzoek naar PCIT. Tevens is zij betrokken geweest bij diverse andere onderzoeken binnen het Amsterdam UMC, veelal in combinatie met de functie als beleidsadviseur preventie opvoedondersteuning en jeugdgezondheidszorg binnen een gemeente. Naast de post-doc werkzaamheden werkt Mariëlle momenteel bij de landelijke staforganisatie van de Raad voor de Kinderbescherming.

Centraal in deze deelsessie staat de PCIT interventie: Parent-Child Interaction Therapy. En de kracht die dit heeft op een positieve ouder-kindrelatie. Naast informatie over de inhoud van de behandeling presenteren de sprekers tevens inzichten over de effectiviteit van PCIT. Met voorbeelden uit de praktijk illustreren en onderbouwen zij het onderzoek. Alle bevindingen worden namelijk direct in de praktijk geïmplementeerd en in een behandelsetting geëvalueerd. Aandacht is er verder voor nieuwe ontwikkelingen binnen het onderzoek naar PCIT, zoals de toegevoegde waarde van Virtual Reality.

Mariëlle doet deze presentatie samen met haar collega Drs. Iza Scherpbier.

Iza Scherpbier MSc.

Bijdrage: Spelenderwijs omgaan met gedragsproblemen

Iza Scherpbier is promovendus bij de Kinder- en Jeugd Psychiatrie afdeling van het Amsterdam UMC & Level, Amsterdam. Na de Kinder- en Jeugd Psychologie Master cum laude afgerond te hebben aan de Universiteit van Utrecht, liep Iza een jaar stage bij Altrecht Eetstoornissen Rintveld. Vervolgens is zij gaan werken als promovendus bij de Kinder- en Jeugd Psychiatrie afdeling van het Amsterdam UMC. Hier doet zij onderzoek naar de toegevoegde waarde van Virtual Reality aan Parent-Child Interaction Therapy (PCIT). Iza Scherpbier verzorgt deze presentatie samen met haar collega Mariëlle Abrahamse

Piet Leroy PhD, MSc, MD

Bijdrage: Van TRAUMA naar VERTROUWEN

Piet Leroy is kinderarts-intensivist in het Maastricht UMC+ en universitair hoofddocent aan de Universiteit Maastricht. In het MUMC+ leidt hij een bijzonder zorgteam dat kinderen helpt om traumavrij medische verrichtingen te doorstaan. In 2012 promoveerde hij cum laude op een proefschrift over kwaliteitsvolle procedurele sedatie bij kinderen. In 2018 en 2021 organiseerde hij het Europees congres over dit thema (www.PROSA2021.com). In 2019 stond hij aan de wieg van het PROSA kenniscentrum (www.PROSAnetwork.com). Dit centrum organiseert opleidingen in procedurele comfortzorg en ondersteunt de implementatie van trauma-vrije medische zorg voor kinderen in ziekenhuizen en thuiszorg. Angst, pijn en verzet tijdens medische procedures zijn een belangrijke oorzaak van stress bij kinderen en hun ouders. Dit procedureel leed heeft een grote impact op het vertrouwen in de zorg(verlener) van kinderen en hun ouders. De behandeling ervan vereist een multimodale aanpak. In deze deelsessie vertelt Piet over de meerwaarde van procedurele comfortzorg. Hij maakt duidelijk wat de voordelen zijn van dit interdisciplinaire zorgmodel op zowel korte als lange termijn. Sleutelwoorden zijn comfort en succes van een medische verrichting en het behoud van vertrouwen van kind en ouders in de zorg(verlener). Optimaal procedureel comfort ontstaat wanneer alle betrokkenen evenwaardig kunnen bijdragen vanuit de eigen competentie en kunde. Het gaat dus om een ontmoeting van lerenden die resulteert in de best mogelijke zorg op maat.

Dr. Ymie van der Zee

Bijdrage: Slechtiendheid tijdig signaleren en behandelen

Ymie is tijdens haar studie psychologie begonnen als groepsleider in de gehandicaptenzorg. Zij is hierin werkzaam gebleven. Vanuit Koninklijke Visio is ze wetenschappelijk onderzoek gaan doen naar cerebrale visuele stoornissen bij de afdelingen Geneeskunde voor Gehandicapten van het Erasmus MC. In 2019 is zij gepromoveerd en in 2020 heeft ze de opleiding tot GZ-psycholoog afgerond. Bij Visio werkt zij vooral met kinderen en hun ouders/cliëntsystemen en ziet ze visueel beperkte kinderen zonder en met bijkomende problematiek (hersenschade, autisme, cerebrale parese, verstandelijke beperking etc.). Centraal in deze deelsessie staat allereerst het herkennen van oogheelkundige problemen bij jonge kinderen. Ingegaan wordt op het normale verloop van de visuele ontwikkeling en wat er gebeurt als deze verstoord raakt. Hoe herken je dat? Hoe ga je daarmee om? Welke problemen kan je verwachten en/of voorkomen? En, minstens zo belangrijk: hoe en wanneer verwijst je door bij een vermoeden van visuele problemen? Vervolgens wordt ingezoomd op een verstoorde visuele ontwikkeling door een cerebrale stoornis: Cerebral Visual Impairment (CVI). Hier worden dezelfde vragen op losgelaten, met extra aandacht voor de risicofactoren. De koppeling met de praktijk wordt gelegd door praktijkvoorbeelden te noemen, de verwijsrichtlijn te bespreken en door vragen uit het publiek te beantwoorden. Ymie doet deze presentatie samen met Marinke Hokken.

Marinke Hokken MSc.

Bijdrage: Slechtiendheid tijdig signaleren en behandelen

Na een bachelor in de pedagogische wetenschappen is Marinke Hokken Msc overgestapt naar de master neuropsychologie, met een speciale interesse in de kinder-neuropsychologie. Vervolgens is zij begonnen als neuropsycholoog bij Koninklijke Visio. Marinke is betrokken bij de neuropsychologische diagnostiek van Cerebral Visual Impairment (CVI) en sinds 2019

werkzaam bij het Erasmus MC als PhD-Student op het project 'Visuele Selectieve Aandachtsstoornissen bij Kinderen'. In 2021 is zij gestart met de opleiding tot Infant Mental Health (IMH)-Specialist.

Marinke doet deze presentatie samen met Dr. Ymie van der Zee.

Dr. Guido van de Luitgaarden

Bijdrage: Dagvoorzitter

Guido van de Luitgaarden is opgeleid als sociaal-pedagogisch hulpverlener en werkte in die hoedanigheid onder meer in het sociaal-cultureel werk. Hij was gedurende 16 jaar als senior onderzoeker en docent werkzaam bij Zuyd Hogeschool, lectoraat Sociale Integratie. Guido promoveerde aan de University of Salford (VK) op een proefschrift over oordeels- en besluitvorming bij vermoedens van kindermishandeling. Sinds 2006 is hij verbonden aan het Euregionaal Congresburo en het Centrum voor Educatie en Supervisie. Daarnaast is hij echtgenoot en (pleeg)vader. Ook is hij voorzitter van de Raad van Toezicht van het Steunpunt Mantelzorg Zuid.